

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Till li.remissvar@regeringskansliet.se
med kopia till
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se.

Yttrande över utredningen Effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg (SOU 2025:120)

Byggherrarna är en branschorganisation för professionella och långsiktiga byggherrar som bygger för egen drift och förvaltning. Som branschorganisation stärker och utvecklar vi byggherrrollen och det svenska samhällsbyggandet. Föreningens medlemmar beställer årligen byggprojekt för mer än 150 miljarder kronor.

YTTRANDE

Byggherrarna begränsar sitt yttrande till att belysa ett antal centrala utmaningar som bör beaktas vid översynen av statens organisering av byggherrfunktionen. I övrigt avstår vi från att lämna synpunkter.

Tidsaspekten vid etablering av nya organisationer

Byggherrarna vill framhålla att organisationsförändringar av den omfattning som utredningen föreslår är förenade med betydande tidsåtgång. Etablering av nya organisationer, utveckling av styrformer samt uppbyggnad av fungerande samverkansformer kräver tid. Under övergångsperioder finns risk för oklara ansvarsförhållanden och fördröjningar i projektgenomförandet.

Kapacitet och kompetensförsörjning

Byggherrarna vill vidare uppmärksamma den kompetens- och kapacitetsbrist som råder inom anläggnings- och infrastrukturektorn. En omorganisation medför inte i sig någon ökning av tillgänglig kompetens eller kapacitet. Det finns tvärtom en risk för fragmentering eller förlust av befintliga resurser om förändringarna genomförs utan långsiktig planering för kompetensförsörjning. Genomförandet av komplexa

investeringsprojekt är i hög grad beroende av tillgång till såväl erfaren yrkespersonal som beställarkompetens.

Utvecklingsarbete och kunskapsuppbyggnad

Byggherrarna vill även understryka att organisatoriska reformer behöver kombineras med långsiktiga satsningar på kunskapsuppbyggnad och verksamhetsutveckling. Effektivitet uppnås inte enbart genom förändrade strukturer utan förutsätter ett systematiskt arbete med lärande, standardisering av arbetssätt, erfarenhetsåterföring samt utveckling av beställar- och projektstyrningskompetens över tid.

Utredningen hänvisar till Norge som jämförelse. Byggherrarna vill i detta sammanhang påpeka att det i Norge, sedan mer än 20 år, finns ett statligt program för uppföljning av större offentliga projekt, finansierat av Finansdepartementet och bedrivet genom NTNU (<https://www.ntnu.edu/concept/the-programme-s-founder>). Avsaknaden av motsvarande strukturer i Sverige innebär att det inte är givet att en omorganisation av statliga infrastrukturinvesteringar ger liknande effekter.

Behov av enhetligt underlag för uppföljning

Byggherrarna positivt på de förslag från Trafikanalys som redogörs i 6.5 och delar uppfattningen att ett sammanhållet och jämförbart statistiskt underlag för kostnadsuppföljning behövs. Byggherrarna vill därför lyfta att om ansvar fördelas på flera organisationer måste uppgifter om kostnader, tid och kvalitet även fortsättningsvis kunna samlas in och analyseras på ett enhetligt sätt.

Vänliga hälsningar,

Tommy Lenberg
VD

Enligt uppdrag
Lilly Rosander, affärs- och branschutvecklingsexpert